

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 a ja 58 b §:n muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 a ja 58 b §:n muuttamisesta (HE 32/2021 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava sosiaali- ja terveysvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Ismo Tuominen, sosiaali- ja terveysministeriö
- projektipäällikkö Anna Katz, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
- toimitusjohtaja Jaana Korhola, Compass Group Finland oy
- toimitusjohtaja Aku Vikström, NoHo Partners Oyj
- toimitusjohtaja Timo Lappi, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
- puheenjohtaja Annika Rönni-Sällinen, Palvelualojen ammattiliitto PAM ry
- asiantuntija Karoliina Katila, Suomen Yrittäjät ry
- ravintoloitsija Henri Alén

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Suomen Kauppakeskusyhdistys ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Kilpailu- ja kuluttajavirasto

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksen sisältö ja tavoitteet. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tartuntatautilain siten, että ravitsemisliikkeitä asetetaan tilapäisiä rajoituksia ja velvoitteita liittyen niiden aukioloon, anniskelu-oikeuksiin, asiakaspaikkojen käyttöasteeseen ja toiminnan järjestämiseen yleensä. Lainsäädäntöehdotus on jatkoa majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain väliaikaiselle muuttamiselle (184/2021) ja sen nojalla annetulle valtioneuvoston asetukselle (195/2021),

Valiokunnan lausunto TaVL 8/2021 vp

joiden nojalla ravitsemisliikkeet on määrätty olemaan suljettuina asiakkailta 9.3. – 28.3.2021 lukuun ottamatta ruuan valmistusta muualla kuin ravitsemisliikkeen tiloissa nautittavaksi.

Ehdotuksen mukaisen lainsäädännön nojalla ravitsemisliikkeiden toimintaa ja siten näissä liikkeissä tapahtuvia ihmisten välisiä kontakteja rajoitettaisiin kulloisenkin epidemiatilanteen edellyttämällä tavalla sulkujakson päätyttyä. Ehdotuksen tavoitteena on vähentää niitä tilanteita, joissa ihmisten välinen sosiaalinen kanssakäyminen loisi edellytyksiä koronaviruksen leviämislle.

Rajoitustoimet vaikeuttavat ravintola-alan kannattavaa liiketoimintaa. Samalla on tärkeää huomioida, että rajoitusten ohella tartuntariski itsessään vaikeuttaa alan liiketoimintaa muiden merkittävien terveys- ja talousvaikutusten lisäksi. Talousvaliokunta korostaakin, että epidemian tehokas hillintä on myös ravintola-alan etu. Tästä näkökulmasta on olennaista, että rajoitustoimet ovat sekä tarkkarajaisia että riittäviä.

Nyt käsittelyssä olevan lain nojalla annettavalla määräaikaaisella valtioneuvoston asetuksella annettaisiin lisäksi tarkemmat säännökset edellä mainituista rajoituksista ja velvollisuuksista sekä siitä, millä maantieteellisillä alueilla rajoituksia sovelletaan. Yhdenmukaisesti aikaisemman rajoituslainsäädännön kanssa (153/2020) nämä säännökset eivät koskisi henkilöstöravintolatoimintaa eivätkä ruuan ja juoman noutomyyntiä. Soveltamisalan ulkopuolelle jäävät myös polttonesteiden jakeluasemien yhteydessä toimivat ravitsemisliikkeet. Mitä 3 momentissa säädetään aukioloaikojen rajoituksista, ei koske Suomen ja ulkomaiden välillä tai ulkomailla kulkevassa vesi- ja ilma-aluksessa eikä polttonesteiden jakeluaseman yhteydessä toimivia ravitsemisliikkeitä.

Toimintaympäristön muutokset pandemian aikana. Viruspandemia ja sen vuoksi asetetut rajoitukset ovat kestäneet epidemiatilanteen mukaan vaihdellen — kiristysin ja huojennuksin — nyt noin vuoden ajan. Tänä aikana ravitsemisliikkeiden toimintatavat, kuten myös niiden palveluja käyttävien asiakkaiden, ovat muuttuneet. Talousvaliokunta yhtyy asiantuntijakuulemisessaan esitettyyn huomioon siitä, että ravitsemisliikkeiden omaehtoisin toimin on pystytty merkittävästi parantamaan palveluiden tarjoamistilanteisiin liittyvää terveysturvallisuutta.

Viruspandemian aikana ja sen johdosta annettujen lakiehdotusten käsittelyssä on korostunut viruksen leviämisen hillitsemistoimien, näistä rajoituksista aiheutuneiden liiketaloudellisten menestysten korvaamisen sekä rajoitustoimien oikeaan osuvuuden ja oikeasuhtaisuuden välisen tasapainon vaikeus. Pandemian edelleen jatkuessa on noussut esiin myös kysymyksiä oikeutettujen odotusten suojasta, tukimekanismien käyttäytymistä ohjaavasta vaikutuksesta sekä niiden vaikutuksista tasapuolisiin kilpailun edellytyksiin.

Myös käsillä olevaan esitykseen liittyy vaikeita elementtejä. Nyt esitettyjen sääntöjen kaavamaisuudella tavoitellaan sääntelyn selkeyttä. Tämä kaavamaisuus voi muodostua kuitenkin samanaisesta myös ongelmaksi, jos näin säätäen rajoitusten piiriin tulee sellaista toimintaa ja tilanteita, jotka eivät todennäköisesti aiheuttaisi suuria riskejä tartuntojen leviämisen kannalta, ja toisaalta soveltamisalan ulkopuolelle jää sellaisia toimintoja, jotka mahdollistavat viruksen leviämisen. Tähän liittyen talousvaliokunta huomauttaa, että hallituksen esityksen perusteluiden siinä osuudessa, jossa luonnehditaan ravitsemisliikkeiden riskiprofiilia virustartuntojen välittämisessä, erilaiset ravitsemisliiketyypit on käsitelty yhtenä kokonaisuutena.

Valiokunnan lausunto TaVL 8/2021 vp

Talousvaliokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että hallituksen esityksen perusteluista eivät käy täysin selville ne perusteet ja arviot, joihin nojautuen aukiolon ja anniskelun rajoitus esitetään kiinnitettäväksi juuri nyt ehdotettuihin kellonaikoihin.

Rajoitusten välttämättömyys ja oikeasuhtaisuus Hallituksen esityksessä on omaksuttu sääntelyratkaisu, jossa lailla annetaan valtioneuvostolle valtuus säätää asetuksella rajoituksista täsmällisemmin. Lain tasolla säädettäisiin näiden rajoitusten maksimi. Esitys jättää kuitenkin avoimeksi sen, missä olosuhteissa ja minkä kriteerien täytyessä asetuksella annettaisiin lain asettamaa maksimia lievempiä rajoituksia ja mitä ne olisivat. Tämä on olennaista sääntelyn oikeasuhtaisuutta koskevan punninnan kannalta, etenkin jos ehdotettu sääntely ulottuu hallituksen esityksen mukaisesti pitkälle kesään. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveysvaliokunta selvittäisi mietinnössään, valtioneuvoston asetuksen laadintaa ohjaavasti, mitkä ovat nyt ehdotettua maksimia lievemmat rajoitukset (aukiolo- ja anniskelurajat, asiakasmäärät) ja minkälaisissa olosuhteissa ne tulisivat käyttöön.

Hallituksen esityksen säädösosassa on kuitenkin huomioitu (58 a §:n 2 momentti) se, että erilaisen rajoituslainsäädäntöjen yhteydessä (esim. PeVL 31/2020 vp ja TaVL 21/2020 vp — HE 139/2020 vp) eduskunta on edellyttänyt muun muassa, että rajoitustoimenpiteistä on säädettävä erityyppisten ravitsemisliikkeiden osalta eriytetysti siten, että rajoitukset ovat välttämättömiä juuri niissä. Rajoitusten porrastamista ravitsemisliikkeen toiminnan luonteesta johtuvan riskiprofiilin mukaisesti pidettiin säätämisympäristönsä täyttymisen kannalta. Kysymys konkretisoitui erityisesti alkoholin anniskelu- ja ruokaravintoloiden väliseksi erotteluksi. Vuodenajan vuoksi, nyt käsittelyssä olevan sääntelyn suhteen merkityksellistä on myös jako ravitsemisliikkeiden ulko- ja sisätiloihin. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että sääntely tunnistaa sellaiset ulkotilat, joissa tartuntariskin voidaan arvioida olevan sisätiloja vähäisempi.

Kilpailuneutraliteetti. Talousvaliokunta on ravitsemisliikkeiden tukitoimia arvioidessaan (Ta-VM 11/2020 vp — HE 67/2020 vp) kiinnittänyt huomiota erityyppisten yritysten kohtelun kilpailuneutraliteettiin. Vaikka rajoituksia sinänsä pidettäisiin välttämättöminä, nyt ehdotetun sääntelyn mukaiset, varsin vähän joustomahdollisuuksia sisältävät kriteerit aiheuttavat kysymyksiä sekä sääntelyn tavoitteiden että yritysten tasapuolisen kohtelun toteutumisesta. Ehdotetut aukioloaikojen, anniskelun ja asiakaspaikkojen rajoitukset perustellaan epidemiologisesti. Yhteiskunnan kokonaisedun katsotaan kuitenkin edellyttävän, että ympärivuorokautista yhteiskunnan toimintaa varten mahdollistetaan joitakin ravitsemispalveluja. Talousvaliokunta toteaa, että tämä lähtökohta voi asettaa elinkeinonharjoittajia epätasapuoliseen asemaan tavalla, joka voi yksittäistapauksissa johtaa myös kilpailunvääristymiin.

Elinkeinoiminnan mahdollistavia elementtejä, kun terveysturvallisuus huomioidaan. Talousvaliokunta on todennut siinä lausunnossaan, joka kohdistui kevään 2020 ravintolasulun jälkeiseen sääntelyyn, että terassien jättäminen rajoitusten ulkopuolelle voi johtaa terassitoiminnan laajenemiseen.

Talousvaliokunta toteaa, että vaikka sääntelyn käsite ”ravintolan ulkotilat” kattaa varsin monenlaisia tilaratkaisuja, joista osa voi olla tekniseltä toteuttamistavaltaan lähes verrattavissa sisätiloihin, on ulkotiloissa tapahtuva sosiaalinen kanssakäyminen silti pääsääntöisesti vähäriskisempää

Valiokunnan lausunto TaVL 8/2021 vp

kuin sisätiloissa. Talousvaliokunta ehdottaa sosiaali- ja terveysvaliokunnan harkitsevan vaihtoehtoa, jossa ravitsemisliikkeiden ulkotilojen auki pitäminen mahdollistettaisiin laajemmin. Terrassitoiminnan mahdollistaminen olisi elementti, joka voisi kannatella ravitsemisliikkeitä taloudellisesti erittäin vaikeassa tilanteessa. Terrassitoiminnan salliminen olisi erittäin perusteltua etenkin, jos ehdotuksen mukainen rajoitusten ajallinen soveltamisala (kesäkuun 2021 loppuun saakka) toteutuu.

Rajoitusten maantieteellinen ja ajallinen ulottuvuus. Ehdotetun sääntelyn alueellisen kattavuuden osalta talousvaliokunta viittaa aiempaan tartuntatautilain tilapäisestä muuttamisesta antamaansa lausuntoon (TaVL 2/2021 vp — HE 6/2021 vp). Rajoitusten hyväksyttävyyden arviointiin sisältyi keskeisesti ajatus rajoitusten alueellisesta porrastamisesta infektio-tilanteen mukaisesti. Perustuslakivaliokunta kehottikin valtioneuvostoa harkitsemaan maakuntatason porrastusta hienosyisempää rajoitusten maantieteellistä kohdentamista. Talousvaliokunta pitää selvitetynä, että rajoitusten pitkittyessä korostuu niiden täsmällisen kohdentamisen tärkeys juuri sääntelyn tavoitteen kannalta välttämättömiin kohteisiin. Tässä katsannossa nyt ehdotettu maakuntatasoinen sääntely on epätarkka. Kuluvan kevään aikana on toistunut usein ilmiö, jossa maakunnan keskustaajungin tartuntaluvut ovat huolta herättävällä tasolla, samalla kun ympäryskuntien tartuntaluvut ovat jääneet vähäisiksi. Edellä mainitun johdosta talousvaliokunta ehdottaa rajoitusten maakuntatasoa tarkempaa määrittämistä sääntelyn oikeasuhtaisuuden toteutumiseksi.

Tässä valossa rajoitusajaksi näyttää varsin pitkäkestoiselta ottaen huomioon myös aiemmin todettu välttämättömyysedellytys ja jo tälläkin hetkellä ilmeisen hyvin etenevä rokotuskattavuus, sekä odotettavissa oleva viruksen esiintymisen kausivaihtelun merkitys. Rajoitusajan pitkä kesto mahdollistaa kuitenkin virustartuntojen leviämisen estämiseen pyrkivät toimet, mikäli tautitilanne tietyillä alueilla on korkealla tasolla vielä kesäkuussa.

Ottaen huomioon edellä esitettyjen seikkojen lisäksi myös ruokailuravintoloiden tartuntojen leviämiseen liittyvät epävarmuudet ja mahdollisuus eritasoisten sääntelykeinojen neuvokkaaseen käyttöön talousvaliokunta ehdottaa, että sosiaali- ja terveysvaliokunta punnitsee tarkkaan sääntelyn soveltamisajan pituutta.

Yhteiskunnalliset vaikutukset. Elinkeinoharjoittamisen rajoituksilla on suora vaikutus vero- ja muiden julkisoikeudellisten maksujen kertymään ja siten julkistalouteen ja viime kädessä siihen, minkälaiset mahdollisuudet Suomessa on pitää yllä julkisia palveluita terveydenhoito mukaan lukien.

Vaikka tämän hetken olosuhteet ovat monin tavoin poikkeukselliset ja tästä näkökulmasta lyhyenkin aikavälin toimet voivat olla perusteltuja, tulee päätöksenteossa varmistaa julkistalouden ja siten myös terveydenhoitojärjestelmämme toimintakyky pitkällä aikavälillä. Terveystaloudenhoitojärjestelmämme tulee pystyä vastaamaan myös muuhun sairaustalouteen. Pandemian pitkittyessä korostuu yhä enemmän tarve löytää keinoja yhteiskunnan avaamiseen ja taloudellisen toimeliaisuuden edistämiseen.

Ravitsemisliikkeisiin kohdistuvan toiminnan rajoitusten arvioinnissa merkityksellistä on myös, että toimiala on matalan työllistämisen kynnyksen kautta yhteiskunnallisesti merkittävä tapa pi-

Valiokunnan lausunto TaVL 8/2021 vp

tää kansalaisia aktiivisina toimijoina. Tällä on taloudellista toimeentuloa laaja-alaisempi vaikutus ihmisten hyvinvointiin.

Kokoavia huomioita. Aikaisempia ravitsemistoimialan rajoituksia on säädetty vaihtelevissa epidemiatilanteen vaiheissa. Ravintoloiden sulkemispäätös (laki 184/2021) pohjautui senhetkiseen arvioon tartuntatilanteen nopeasta heikentymisestä.

Vaikka koronaviruksen leviämiseen ja vaikutuksiin väestössä liittyy edelleen epävarmuuksia, tällä hetkellä pidetään todennäköisenä, ettei virus eri variantteineen tule täysin katoamaan vielä pitkään aikaan. Tämän valossa on tärkeää, että päätökset ovat yhä enemmän eteenpäin katsovia. Sääntelyssä tulee palata siihen peruseriaatteeeseen, että kansalaisten mahdollisuuksia toimia ja ansaita toimeentulonsa rajoitetaan mahdollisimman vähän tarvittaessa erilaisia terveysturvallisuuteen liittyviä velvoitteita asettaen.

Ravitsemisliikkeiden täyssulun vastinparina on ollut julkisen vallan velvollisuus hyvittää elinkeinon harjoittajille sitä haittaa, joka näille koituu siitä, että ne eivät voi käyttää omaisuuttaan siihen tarkoitetulla tavalla eivätkä siten harjoittaa elinkeinoaan. Myös perustuslakivaliokunta on pitänyt tärkeänä, että sulusta aiheutuvia menetyksiä kompensoidaan. Talousvaliokunta ottaa tähän vielä täsmällisemmin kantaa hallituksen esityksen HE 27/2021 vp ja sitä täydentävän esityksen yhteydessä.

Ehdotuksen mukaisten rajoitusten vallitessa illallisruokailun tarjoaminen ravitsemisliikkeissä ei olisi mahdollista. Saadun selvityksen mukaan juuri tämä on kynnyskysymys toiminnan liiketaloudellisen kannattavuuden näkökulmasta. Nöin ollen käsillä olevan hallituksen esityksen vaikeus liittyy siihen, että nyt ehdotetut rajoitukset rinnastuvat vaikutuksiltaan täyteen sulkuihin, mutta koska muodollisesti ravitsemisliikkeet saisivat olla vähäisessä määrin auki, ei sulkutilan korvausjärjestelmä seuraa nyt käsillä olevaa rajoitussääntelyä.

Talousvaliokunta pitää perusteltuna, että hyvitysmekanismien soveltamisen näkökulmasta nyt ehdotetut rajoitukset oikeuttaisivat kohtuulliseen kompensaatioon.

On selvää, että jäljityksen onnistumisella ja rajoituksilla on keskeinen merkitys tartuntatilanteen hallitsemisessa. Samoin on kuitenkin myös ilmeistä, että näiden toimien lopputulema jää riippumaan siitä, kuinka tunnollisesti ihmiset määräyksiä noudattavat. Karanteenien ja muiden terveysturvallisuutta suojaavien toimien kaikenkattava, absoluuttinen valvonta on mahdotonta. Tässä katsannossa kaikkein tärkeintä on, että rajoituksilla ja määräyksillä on laajasti jaettu oikeutus ja hyväksyttävyyttä myös niiden oikeaan osuvuuden ja vaikuttavuuden suhteen. Jos kansalaiset eivät koe määräyksiä oikeasuhteisina tai perusteltuina, vaarana on, että niitä ei noudateta. On myös nähtävissä, että niissä tapauksissa sosiaaliset tapahtumat saattavat siirtyä yksityistilaisuuksina pidettäviksi ja näin viranomaisvalvonnan ulottumattomiin.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Talousvaliokunta esittää,

Valiokunnan lausunto TaVL 8/2021 vp

että sosiaali- ja terveysvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 17.3.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juhana Vartiainen kok
varapuheenjohtaja Hanna Kosonen kesk
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Mari Holopainen vihr
jäsen Eeva Kalli kesk
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Matias Mäkynen sd
jäsen Sakari Puisto ps
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Janne Sankelo kok
jäsen Joakim Strand r
jäsen Hussein al-Tae sd
jäsen Veikko Vallin ps
jäsen Tuula Väättäinen sd
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Olli Immonen ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller

Valiokunnan lausunto TaVL 8/2021 vp
Eriävä mielipide 1

ERIÄVÄ MIELIPIDE 1

Perustelut

Covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi on ravintoloiden toimintaa rajoitettu eri tavoin käytännössä jo vuoden ajan. Ajalla 9.3.—28.3.2021 on ravintolat määrätty kokonaan suljettaviksi.

Esityksen mukaan ravitsemisliikkeiden toimintaa rajoitettaisiin myös ravintoloiden 28.3. kestävänsä sulun päätyttyä. Sääntely olisi tiukempaa kuin sulkua edeltävänä aikana 30.6. saakka. Tavoitteena on, että rajoituksista voitaisiin tämän jälkeen asteittain luopua, mikäli tautitilanne sen sallii.

Ravintola-ala työllistää yrittäjät mukaan lukien Suomessa 77 000 henkilöä.

Alan liikevaihto aleni viime vuonna 1,5 miljardilla eurolla, minkä seurauksena alan yritykset ovat vakavassa taloudellisessa hädässä. Erityisen paha tilanne on pääkaupunkiseudulla, johon viime kesäkään ei tuonut riittävää parannusta. Jopa 30 prosenttia ravintola-alan yrityksistä on arvioinut olevansa konkurssiuhan alla tai lopettanut toimintansa syyskuuhun mennessä.

Ravintoloiden avaaminen esityksen mukaisella tavalla ei olisi suurelle osalle ravintoloista houkuttelevaa. Esitys tekisi liiketoiminnan harjoittamisesta kannattamatonta ja työllistämistä jopa mahdotonta, koska sekä asiakaspaikkamäärää että aukioloaikoja rajoitettaisiin edelleen erittäin merkittävästi. On lisäksi huomioitava, että esityksessä ei ole riittävästi huomioitu ravintola-alan vaikuttavuutta muihin toimialoihin, kuten siivousyrityksiin, pesuloihin, tukkureihin, kuljetusyrityksiin ja pientuottajiin.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan lausunnon mukaisena paitsi 58 a § hyväksytään muutettuna (***Eriävän mielipiteen muutosehdotus***) ja

että hyväksytään viisi lausumaa. (***Eriävän mielipiteen lausumaehdotukset***)

Eriävän mielipiteen muutosehdotus

58 a §

Ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikainen rajoittaminen tartuntataudin leviämisen estämiseksi

Ravitsemisliikkeen on lyhennettävä aukiolo- ja anniskeluaikaa, jos se on välttämätöntä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi eivätkä ravitsemisliikkeen tilojen ja pintojen puhdistamistoimenpiteet, hygieniaohteet, asiakaspaikkojen järjestely ja muut toimenpiteet ole

Valiokunnan lausunto TaVL 8/2021 vp
Eriävä mielipide 1

riittäviä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tässä momentissa säädettyjen edellytysten täyttyessä antaa tarkempia säännöksiä ravitsemisliikkeen aukioloa kello 21:n ja 5:n välisenä aikana ja anniskelua kello 20:n ja 9:n välisenä aikana koskevista rajoituksista sekä siitä, millaisissa ravitsemisliikkeissä kyseisiä rajoituksia on noudatettava. Jos ravintolalla on käytössään pöytävarausjärjestelmä, anniskelu on sallittu kello 22.00 asti, ja ravintola on suljettava tunti sen jälkeen.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu asiakasmäärä saa ravitsemisliikkeessä, jonka pääasiallisena ravitsemistoimintana on tarjota alkoholijuomia, olla sisätiloissa enintään puolet sallitusta enimmäispaikkamäärästä. Pääosin ruokaa tarjoavien ravintoloiden asiakaspaikkoja sisätiloissa voi olla enintään 75 prosenttia sallitusta enimmäisasiakaspaikkamäärästä ja 3 momentissa tarkoitettu rajoitus saa koskea aukioloaikaa ennen kello 23:ta ja anniskeluaikaa ennen kello 22:ta vain, jos tartuntataudin leviämisen estäminen on valtakunnallisesti epidemian nopean kiihtymisen tai muuntuneen viruksen leviämisen uhan vuoksi välttämätöntä ja alueella todetaan muuntuneen viruksen väestöleviämistä tai tautirypäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Eriävän mielipiteen lausumaehdotukset

- 1. Eduskunta edellyttää, että anniskelun arvonlisävero alennetaan tilapäisesti 24 prosentista 14 prosenttiin.*
- 2. Eduskunta edellyttää, että sallitaan tilapäisesti viinien ulosmyynti anniskeluoikeuden omaaville ravintoloille.*
- 3. Eduskunta edellyttää, että ravintoloille maksettavien korvausten määrässä huomioidaan, että myös varsinaisen ravintolasulun (9.3.—28.3.2021) jälkeen ravintoloiden toimintaa rajoitetaan tilapäisesti merkittävästi.*
- 4. Eduskunta edellyttää, että ulkotarjoilualueilla on kevyemmät rajoitukset.*
- 5. Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii uskottavan ulospääsystrategian rajoituksista siten, että se turvaa kannattavan liiketoiminnan edellytykset tulevaisuudessa ja parantaa toimialan investointi- ja kasvumahdollisuuksia.*

että sosiaali- ja terveysvaliokunta muutoin ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 17.03.2021

Pia Kauma kok
Janne Sankelo kok
Juhana Vartiainen kok

**Valiokunnan lausunto TaVL 8/2021 vp
Eriävä mielipide 2**

ERIÄVÄ MIELIPIDE 2

Perustelut

Perussuomalaiset suhtautuvat koronapandemiaan ja sen torjuntaan vakavasti. Aivan samalla tavalla kuin tehokkainta elvytystä on pandemian hallintaan saattaminen, on hyvässä kunnossa olevasta taloudesta apua myös pandemian nujertamisessa.

Kuluttajien ja yritysten toimintaan kohdistuvat rajoitukset on pyrittävä kohdistamaan siten, että tarpeettomasti ei talouden toimintaa rasi. Vain sellaisia rajoituksia, joilla voidaan katsoa olevan suora pandemiaa hillitsevä vaikutus, voidaan hyväksyä.

Ravintoloiden sisätilojen sulkeminen ja aukioloaikojen rajoittaminen on nykytiedon valossa perusteltua. Asiantuntijalausuntojen nojalla voidaan kuitenkin olettaa, että riski viruksen tarttumisesta ulkotiloissa on hyvin pieni, ja siten ravintoloiden ulkotilat ja terassit on jätettävä sulkutoimien ulkopuolelle.

Kuten valiokunnan lausunnossa todetaan, hallituksen esityksen perusteluista ei käy selville, miksi aukiolon ja anniskelun rajoitukset kiinnitetään ehdotettuihin aukioloaikoihin. Rajoitukset eivät tee riittävää erottelua eri ravintolatyyppeihin, esimerkiksi ruokailuun tai anniskeluun keskittyvien, välillä. Kello 18 tapahtuva sulku tarkoittaisi, että päivätöissä käyvät ihmiset eivät ehtisi ruokailemaan. Perussuomalaisten mielestä aukioloaikaa pitäisi ruokaravintoloiden osalta pidentää kello 22:een asti ja anniskelu tulisi sallia kello 20:een asti.

Henkilöstöravintoloiden toiminta on näennäisesti sallittu, mutta tiukempien rajoitustoimien ja etätyön yleistymisen myötä niiden liikevaihto on romahtanut.

Mikäli rajoitustoimissa päädytään ottamaan käyttöön rajoituksia tai edes suosituksia, jotka muodollisesti sallivat liiketoiminnan jatkamisen, mutta käytännössä tuhoavat ravintoloiden toimintaedellytykset, olisi reilumpaa sulkea ravintolatoiminta kokonaan ja siten mahdollistaa täysmääräisten korvausten hakeminen.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että sosiaali- ja terveysvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Valiokunnan lausunto TaVL 8/2021 vp
Eriävä mielipide 2

Helsingissä 17.03.2021

Veikko Vallin ps
Minna Reijonen ps
Sakari Puisto ps
Olli Immonen ps